

Hjemkommet er

stort Udvalg i Damefrakker, Kjoler, Handsker, Paraplyer m. m. Som sædvanlig har vi stort Udvalg i Gardin- og Portierstoffer, Haandklæder, Vidskestykker, Duge, Dameundertøj, Børnekonfektion og Haandarbejde. Alt til rimelige Priser. Grundet paa fuldstændig Ophør med Herretøj sælges det, der endnu er paa Lager, med 25 % Rabat.

Hansine Johannesen.

bróstum táverandi studenta, og særliga var það ansurin fyri móðurmálinum, sum tá var farin at festa sterkar rotur í hini føroysku fólksálini. Vit skulu her herma nakrar reglur úr brævinum:

»Det er dog en stor skam, at Færingier ikke skal kunne bruge deres sprog i en ordentlig form, end sige da skrive det, og at de skal staa i den mening, at det danske er et renere sprog end færøsk, medens forholdet jo er det omvendte . . . Det være langt fra mig at ønske, at det nogen sinde skulde komme saa vidt, at Færingierne skulde blive udelukket fra den danske litteratur . . . Men noget mere national (ikke politisk) selvstændighed og agtelse for modersmaalet er for mig hovedsagen; thi jeg mener, at et denationaliseret folk, det være saa stort eller lille, bliver en aandeligstakkel, der . . . aldrig naar et højere og mere ideelt standpunkt, fordi kærnen i det mangler; det bliver paa en maade et legeme uden hjerteblod og uden sjæl.»

Hetta brævið skrivaði maðurin á unglingarárum og citerar tað, nú hann nærkast ellíðrum, trúgvur hugsjónum sínum.

Grein J.H.O.D.s hevur til viðgerðar studentafelagið Grana. Hon er skrivað í óbundnum skaldamáli, har skemmtiliga er frástigt hováðstílbundnum í lívi Grana; hvør ættanin var við honum, kemur fram í hesum orðunum:

»Tað er eyðskilt, hvat hetta navn bar í skildri: Eins og »Grani«, Sjúrdar hestur, »har gullið av heiði«, skuldi hesin »Grani« eisini vera gullberi, drassa djáran farn og frug heim til landa.»

Og ein hin djársti fongurin var »Yrkjngin J.H.O.D.s«, sum ikki Grani sjálvur, men fylti undan honum drassaði heim. Tí Grani folaði stendur síðst í greinin, hóast logið ljóðar. Men hví skuldi ikki Grani kunna fola, eins væl og Zeus í Pallas Athene í herðuna hoppa út úr hövðinum á sær. Men íð hvussu nú er ikki, so kann Grani av rættum vera kallaður faðir Studentafelagsins.

Um sogu felagsins skriva Edw. Mitens, M.A. Jacobsen, Gudmund Bruun, Christoffer Lützen, og J. Óssurson. Óføra stuttlig er greinin, sum M. A. Jacobsen hevur skrivað, og sum greiðir frá janúarfundinum 1912. Líka hugavert er tað, sum Gudmund Bruun hevur skrivað um hugsan sína og ættanir í studentadøgum. Hóast foreldur hannsara vóru dansk, so hevur fæðiland hannsara, Føroyar, allíð átt meginpartin av hannsara góða hjartalag, og hetta hjartalagið hevur hann — sum øllum kunnugt — víst í verki, bæði á ein og annan hátt.

Um Uttanfelaðs mál skrivar Chr. Lützen væl og virðisliga,

fyrstum Studentabævið 1919 har studentafelagið bað lógtingið um at krevja broyting í grundlógina sum tá var til viðgerðar í ríkisdegnum. Harnæst skrivar hann um Jákupsstovu og Íslandshólið og um hvussu gekkst at savna saman pening til at fullføra hesar fyritekur.

Janus Óssurson skrivar um studentafelagið. 11. mars 1919 var tað einmælt góðkent í studentafelagnum. Hugtakandi man tann fundurin hava verið. Tá ið ein lesur tað, sum Emil Joensen hevur skrivað um hendan fundin í frásögubók felagsins, so kann ein hugsa sær, hvussu eldhugaðir studentarnir hava verið hetta kvøld, meðan íslandskur studentur bar teimum kvøð og ynskti teimum til lukku, eins og norskur kennari bar heilsan Noregs vegna, og Maria R. Mikkelsen minnti á Svfarfki.

So kemur deild, ið eitur Úr Felagsblaðnum. — Henda deildin er størst, helvtin av bókin, ið er 134 blaðsíður í stórum arkabroti. Her finna vit søgur, bæði frumryktar og týðdar, og harafturat er hópurin av kvæðum, og flest teirra eru frálíka góð. Kvæðanna millum finna vit nokur, sum ikki-studentar hava yrkt, og tey gera sær sanniliga ikki fyri skommum.

Síðsta deildin eitur Føroyskir studentar, og har er skrá yvir studentarnar frá 1592 og til 1935, t. v. s. í ár. — Her er mongd av upplýsingum at finna, bæði um studentarnar sjálvar, og hvat teir hava havst at, og foreldur teirra. Her mugu vit gera eina málsliga atfíning. Hví er akkusativ nýtt, har sum genitiv eigur at vera? Hví er skrivað »sonur Fríðriks Petersen«, »sonur Jákups Joensen«, »sonur prestin Carl Johansen« o.s.frv., í staðin fyri »sonur Fríðriks Petersen(s)«, »sonur Jákups Joensen(s)«, »sonur prestsins Carls Johansen(s)«? Og hví ikki geva veiktendu kvennkynsorðunum sítt gamla enn nýtta umljóð, so at vit í staðin fyri Annu, Jóhannu og Sannu fáa Onnu, Jóhonnu og Sonnu?

Síðsta stykkið í óbundnum máli, Um ólavsoðumund, ið 1934 kundi væl verið burtúrslagi; ikki hevði bókin fingið skaða av tí.

Síðsta yrkingin, Til føroysku studentar av 1933 eftir J. H. O. Djurhuus, er ein slíkur dýrgripur, ein slíkur gimsteinur, at ikki bert studentar men allar menniskjur, sum eiga ein líkama við hjartablóði og sál — fyri at nýta orðafelli Chr. Berentsens — mugu siga: Har er tann rætti, men trongi vegurin.

SÍMUN AV SKARDI.

ÚR SUÐUROY

Tíðindi.

Hvalaveiðan — útiróður — hoyterrin — skipini koma heim — skip fara niður við fiskinum — illa gongst at selja til Spanien.

Porkeri, hin 23. septbr. 1935.

Nú gongst væl betur við hvalaveiðuni í Lopra. Nú eru 73 hvalir komnir fält.

Útiróður er eingin. Trolarnir liggja her ullaftir nátt og dag, so fiskur fæst eingin við snóri.

Nú í seinastuni hava nakrir turris dagar verið, og tað kann treingja til. Illa hevur gingist við hoynum.

Ein maður her í bygðini byrjaði at sláa hin 9. juli. Hann ætlaði at sláa tveir ferðir tað tödbreidda við húsin; men ætlan brestur ofta. Hann er minni enn so lúðurur fyrstu ferð at hoyggja. Hann segði nú um dagarnar, eg talaði við hann, at síðan hann byrjaði at sláa hövdu einans triggir terradagar verið. Og tað er trúligt.

Nú eru nokur skip heimkomin. Veidan er ójvæn. Undir Íslandi hevur gingið illa hjá teim flestu. »Guðrun Zoëga« hevur tó fingið 34,500 fiskar. Eg talaði í dag við

skaparan, Johan Larsen, hiðani úr bygðini, hann sigur, at niður verður farið við veiðuni av tí orsök, at Føroyingar ikki sleppa av við allan fiskin til Spanien í ár. »Kvotan« er upprúkt. Hetta verður eitt verri skil. Nú mega Føroyingar royna at finna aðrar marknaðir fyri fiskinum. Hetta áttu vit longu at høvt gjørt.

Magnus Skæling meinar, at góðir marknaðir eru at fáa í Suðuramerika. Hetta eigur at verða kannað gjøllari. »Neyðin lærir nakna kvinnu at spinna.« Nú er neyð í Føroyum, og góð ráð eru tessvegna dýr.

Í Grønlandi hevur veiðan verið minni í ár enn vanligt. Veðrið hevur gjørt nakað. Men eisini meina menn, sum heim eru komnir, at fiskurin er »spiltur«.

Hann er vandur nú við ymiskt góðgæti sum t. d. ferska sild og fugl. »Hvor ger sær verri, enn menniskjan ger sær sjálva?« Ja, so sigir hitt gamla orðið. Mundi tað ikki verið vert at tikið hetta mál til umrøðu? Eg vil tessvegna seta henda spurning fram til fiskimenninar: Halda tit, at tað er rætt at nýta slík ogn sum fugl og sild í Grønlandi? Eg vóni, at einhver fiskimaður setir sína hugsan fram.

J. H. Danbjørg.

Tíðindi.

Odn og skaðar.

Tey allarflestu Grønlandsskipini, ið heim eru komin, siga frá ódnarveðri um Kappan. Tað fyrsta, ið frættist frá skaða, var, at »Blithesome« var sokkin. So frættist, at »Coronet« var komin til New-Foundland ógviliga illa farið. Teir hövdu mist stórmastirina og bátarnar og hövdu har til maskinskaða. 21. kom Carlton á Klakksvik, ógviliga illa farið. Teir hövdu hin 9. í h. m. fingið ein sjógv, ið reinskaði tað mesta oman av dekkinum: báðar bátarnar, stórbummin, mesanmasturin brotnaði og stórseglið skrednaði, tveir kappar, nakað av skanslædinginum og nakrar styttr brotnaðu. Nógvar sjógvur kom niður í lugarði, kahúttina og maskinrúmið, og motorurin stledgaði. Teir oystu í einar 5 tímar; so fingi teir motorin aftur á gongd; men provianturin var at kalla allur spiltur, og hita fingi teir ongan, tí bæði rorini frá kabyssumum vóru brotin. Dagin eftir hittu teir Vágsskonnartina »Artic« og fingi bæði proviant og olju frá henni. Teir baksadu seg so hendan langa veg heim; men tespiligt hevur ikki alt verið har umborð. Teir hövdu fiskað 54.000.

Heimkomin skip.

Saltair 43.000, Grundick 33.000, Sólbrún 48.000, Thurid 40.000, Elisabeth 54.000, Silversprau 50.000, Vágoy (av Eysturl., 2. túr)

Máling

Tapet

Linoleum

Tlf. 81. Poul Arne Poulsen.

Rættleiðing.

Í greinin »Loven og dens Tjenere« í seinasta blaði eru komnar tveir prentvillur, sum her skulu verða rættaðar. Í K. Jacobsens »Skøde« stendur: »mod Nordvest grænser Areallet mod H. D. Jacobsens Grundtykke«, har skuldi staðið Sydvest. Og í H. J. Poulsens ognarbrevi stóð »7007/8 Kvadrat-Alene« í staðin fyri 7007/8.

Heimkomin skip.

Frá Eysturlandinum eru hesi skip heimkomin og hava fiskað fält: Guðrun Zoëga 35.000, Frida 21.000, Isabella 16.000, Viking 24.000, Vágoy 12.500.

Frá Grønlandi: Riddarin 25.000, Borglyn 48.000, Hamranes 30.000, Falkurin 36.000, Godthaab 50.000, Agnes Louise 26.000, Orvingurin 36.000, Fagnanes 36.000.

6.000, Suðuroy 36.000, Silver Belle 50.000, Tre Søskende 32.000, King Arthur 45.000, Vilhelmine 44.000, John Brown 18.000, Isabella 7.500, Ruth 16.000, Egeria 18.000, Carl 20.000, Westward Hoe 26.000, Ingrid 12.000, Guiding Star 26.000.

Rættleiðing.

Vegna misslesing ella misprenting er í grein míni »Føroyski fiski- og arbeidsmanna livikora« í næstseinasta blaði komið at standa »grønmeti« í staðin fyri »grønmat«. A. A.

„Silverlínning“ og „Bjergvin“

Vórur fjáfr eftirlýst í radio. Vit frættu tó, at »Silverlínning« fiskaði á bankunum 6. í h. mánað, so har var neyvan nokur grund fyri ótta. Og seint í gjárkvøldið frættist, at hon var komin heim. Samstundis frættist, at »Bjergvin« var komin undir land.

Kor arbeidaranna í Havnini.

Fyri einum 14 døgum síðani skrivaði ein, ið nevndi seg A. A. eina grein í hetta blað um livikora Føroya fiski- og arbeidsmanna.

Tað, ið skrivað varð um fiskimenninar, er tíverri óivað rætt; eg kann aftur siga tíverri, haldi eg, at greinskrivarin fer skeivur, har hann greiður frá lönvæðurskiftinum í Havnini. Hann heldur, at ein arbeidari í mesta lagi kemur uppá 17—1800 kr. og valoftast uppá 12—1400 kr. um árið. Men er hetta rætt?

Við tí núgaldandi tímalønini

kundi tað kanska latið seg gjørt at komið upp á 17—1800 kr. um árið, um ikki alt ov nógvir óveðursdagar vóru. Men so skal maðurin eisini hava arbeidi hvønn einasta dag, ið arbeiddi er. Og hvør hevur tað. Kanska einstakir; men teir eru ógviliga fáir.

Alloftast, sigur A. A., liggur lønin um 12—1400 kr. men er tað rætt? Hvussu nógvir arbeidarar hava lönandi arbeidi bara annanhvønn dag á árinum, so sum krevst fyri at koma upp á 1100 kr. — Nakrir, men langt frá yvirhøvur.

Eg havi ein ótta av, at vit mugu heilt niður á 5 ella 600 kr. fyri at finna ta rættu ársinntøkuna hjá tímalonsarbeidarunum í Havni, og tað er ræðuligt at hugsa sær til.

Hvussu er so vorðið við handverkarunum? Ja, vit vita, at prentarar hava eina ársløn, ið liggur um 2500 kr.; men hvat hevur t. d. ein træsmiður tjent í ár? Eg óttist fyri, at yvirhøvur kemur ársinntøka hansara ikki at liggja omanfyri 1000 kr. Prentarnir, ið eru fáir, einir 15, hava góða fortjenastu av tí, at tímaløn teirra er hægri og arbeidi teirra altíð er innandura, so teir ongantíð vera larnaðir av veðri — men tað er ikki stuttligt at missa arbeidi í tí handverkinum, tí har er ringt at fáa nakað aftur.

Aðrir handverkarar sum t. d. jarnsmiðir eru neyvan nógy betur stillaðir enn træsmiðirnir. Og hvat tjena málararnir eitt so vorðið ótærsummar sum hetta? Um veturin, kann ein gott siga, eru teir »kroniske« arbeidsleysir.

Arbeidari.